

Kommunalrätt
Viktoria Skog

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Några frågor om grundläggande fri- och rättigheter (SOU 2025:2)

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) begränsar sitt yttrande till frågor som kan få konsekvenser för landets kommuner och regioner.
- SKR instämmer i utredningens bedömning att rätten till abort bör stärkas genom att rättigheten ges grundlagsskydd.
- SKR tar inte ställning i sakfrågan om medborgarskap, eftersom det ligger utanför den kommunala kompetensen. SKR vill dock uppmärksamma att förslaget att ge möjlighet att lagstifta om återkallelse av det svenska medborgarskapet för personer med dubbla medborgarskap kan få konsekvenser för barn som bor i Sverige och även landets kommuner som har ett särskilt ansvar för barn.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

5.8.1 Rätten till abort bör ges grundlagsskydd

SKR instämmer i utredningens bedömning att rätten till abort bör stärkas genom att rättigheten ges grundlagsskydd.

7.9.3 Regleringens utformning

Utredningen föreslår att det införs nya bestämmelser i regeringsformen som medger att det i lag får föreskrivas att medborgarskap ska framtas den som är medborgare i en annan stat och som har förvärvat medborgarskapet genom oriktiga eller ofullständiga uppgifter eller genom annat otillbörligt förfarande, eller som har dömts för brott som allvarligt hotar rikets säkerhet eller brott som omfattas av Internationella brottmålsdomstolens jurisdiktion.

Som utredningen konstaterar innebär ett beslut om framtage av medborgarskap att den enskilde i rättslig mening blir utlänning och då i

princip saknar rätt att vistas i Sverige om personen inte har ett uppehållstillstånd, uppehållsrätt eller något annat stöd i författning för sin vistelse i Sverige. Personer som saknar rätt att vistas i Sverige ska som utgångspunkt lämna landet.

SKR tar inte ställning i sakfrågan om medborgarskap, eftersom det ligger utanför den kommunala kompetensen. SKR vill dock uppmärksamma att den lagstiftning om frångående av medborgarskap som möjliggörs kan få konsekvenser för de barn som har en vårdnadshavare som frångår ett medborgarskap och därefter tvingas lämna landet. Det skulle, beroende på hur eventuell lagstiftning utformas, kunna innebära att barn lämnas i Sverige utan vårdnadshavare. En sådan situation får i sig följder för landets kommuner som har ett särskilt ansvar för barn enligt socialtjänstlagen och som utgångspunkt behöver agera till skydd för barn som finns i kommunen utan en vårdnadshavare. Det bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande

Reservation lämnades av Sverigedemokraterna, bilaga 1.

SKR Styrelsen
2025-04-11

Reservation från Sverigedemokraterna

Några frågor om grundläggande fri- och rättigheter (SOU 2025:2)

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till eget yrkande enligt följande.

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till möjligheten att återkalla svenskt medborgarskap för personer med dubbelt medborgarskap, särskilt i fall där individer agerat i strid med svenska intressen, till exempel genom att delta i terrorism eller annan grov brottslighet. Partiet anser att medborgarskapet är ett privilegium och inte en självklar rättighet om man inte lever upp till samhällets grundläggande normer och lagar.

Mot denna bakgrund motsätter sig Sverigedemokraterna den skrivning som framförs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i SOU 2025:2, där det uttrycks oro över att återkallelse av medborgarskap kan få negativa konsekvenser för barn och därmed påverka kommunernas ansvar. Sverigedemokraterna menar att detta perspektiv inte bör väga tyngre än det övergripande behovet av att skydda Sverige som nation och att tydligt markera mot individer som utgör ett hot mot rikets säkerhet.

Partiet anser att det är fullt rimligt att även barn omfattas av möjligheten till återkallelse av medborgarskap om förutsättningarna enligt lag är uppfyllda, och att kommunernas ansvar inte ska användas som ett argument för att undanta vissa grupper från rättsliga konsekvenser.

Vi yrkar därför att:

Stryka delen i yttrandet gällande dubbla medborgarskap.

SKR Styrelsen
2025-04-11

Reservation från Sverigedemokraterna

Några frågor om grundläggande fri- och rättigheter (SOU 2025:2)

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till eget yrkande enligt följande.

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till möjligheten att återkalla svenskt medborgarskap för personer med dubbelt medborgarskap, särskilt i fall där individer agerat i strid med svenska intressen, till exempel genom att delta i terrorism eller annan grov brottslighet. Partiet anser att medborgarskapet är ett privilegium och inte en självklar rättighet om man inte lever upp till samhällets grundläggande normer och lagar.

Mot denna bakgrund motsätter sig Sverigedemokraterna den skrivning som framförs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i SOU 2025:2, där det uttrycks oro över att återkallelse av medborgarskap kan få negativa konsekvenser för barn och därmed påverka kommunernas ansvar. Sverigedemokraterna menar att detta perspektiv inte bör väga tyngre än det övergripande behovet av att skydda Sverige som nation och att tydligt markera mot individer som utgör ett hot mot rikets säkerhet.

Partiet anser att det är fullt rimligt att även barn omfattas av möjligheten till återkallelse av medborgarskap om förutsättningarna enligt lag är uppfyllda, och att kommunernas ansvar inte ska användas som ett argument för att undanta vissa grupper från rättsliga konsekvenser.

Vi yrkar därför att:

Stryka delen i yttrandet gällande dubbla medborgarskap.